

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.—Núm. 173.—Diumenge 6 de Desembre de 1903.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organització interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Lo gran problema

No per ésser gravíssima y delicada la qüestió que dintre del gran moviment econòmic, en son doble aspecte polítich y social, se debat ab més o menys bona fè, continuament, deu deixarse com impossible de resoldre.

Se diu per la premsa, en los círculs polítichs, y fins s'afirma per alguns dels nostres benivolguts amichs, que'l regionalisme català no pot cercar lo fi laudable que's proposa, sense que, deixant las negacions o las nebulositats als, menys en la qüestió religiosa y forma de govern, se declari francament catòlich y monàrquich, o ateu y republicà.

Comensant per l'importancia que la forma de govern pugui tenir dintre de catalanisme, no puch menys de recordar aquí, y fer mevas, las atinadas consideracions que sobre'l particular feya, en un dels seus brillantíssims discursos, lo meu estimat amich en Narcís Plá y Deniel. «Quan considero,—deya,—ab la fredor d'un análisis, las ventatjas y inconvenients que las formas monàrquica o republicana, estudiadas en abstracte, poden portar a un Estat, jo dupto un bon rato y no'm decideixo per quina m'haig de declarar. Però quan, descendint de lo teòrich a lo pràctich, investigo lo que a la monarquia espanyola deu Catalunya, y'm trobo que desde'l nostre Dret fins a la nostra llengua, desde las nostras Corts fins a la nostra Historia falsejada a las Escuelas, tot, absolutament tot lo que més estimem los bons catalans, nos ha sigut arrebatat per ministres lliurement elegits pels Monarques, me dich ab resolució: ¡no, jamay!, jo no puch ésser monàrquich. Y després, quan desenganyat d'aquella'm giro a la República, mirant fadigat hont pugui honradament descansar, y contemplo ab horror lo pas dels seus partidaris per las alturas del poder, no deixant darrera seu més que vicis y crims, immoralitats y pobresa, ab més energia, si cap, y ab molta més forsa, m' dich: «jamay, jamay puch ésser republicà». Tot això explica clarament perquè'l catalanisme no's defineix en la qüestió política y respecta sempre l'individual modo de pensar de sos adeptes.

Aixís com lo regionalisme català no accepta més que'l seu programa y sols concedeix honors de superioritat als homes que ofereixin més garanties y valor pera defensarlo, tampoch pot circunscriure al petit cercle d'un grup polítich més o menys nombrós, però casi sempre personal, que's desfa y desapareix tan prompte com cambian los noms que'ls fascinavan o s'alteran las circunstancias que'ls proporcionavan ambient de vitalitat. Lo moviment autonomista que nasqué a Catalunya, y que per necessitat s'ha de propagar en lo pervindre per las demas regions d'Espanya, és massa gran, és massa social, és massa expansiu pera tancar-se dintre'ls estrets y convencionals murs d'un partit ab lemas exclusius.

Nosaltres comensem acatant lo Poder constituit y dirigintnos, ab tot lo respecte que'l dever nos marca, a un representant seu, sempre que estimem que'ls drets de la nostra patria perillan. Nos hi dirigim com a ciutadans lliures al seu quefe d'Estat, y en aquest concepte podèm anar junts y units sense deshonra sota la bandera regionalista's monàrquichs alforonsins, los carlins y'ls mateixos republicans.

Quin dupte queda que si l'actual ordre de cosas nos reintegrava en tots los nostres drets, nos convertiriam de mers acatadors en los seus més entusiastas partidaris? Y si ara no's fa y, sense que nosaltres hi prenguem part activa, cambian las Institucions y, en lo lloch ahont avuy s'hi assèu

un Rey, hi veyèm demá un President de República o un Monarca de diferenta rama o dinastia, y aquest nos dona lo que l'altre's vá negar qui pot creure que no serèm allavors republicans o monàrquichs del nou Rey ab tot l'entusiasme que sentiriam pel que avuy tenim?

Mentres això no succeeixi, y encara és lluny, no podèm los regionalistas definirnos per una o altra forma de govern, que a la fi y a l'últim, si per un partit polítich ella representa una qüestió essencial, pera un moviment que abarca tots los rams y modo d'ésser d'una societat, no deixa de representar un de tants accidents ab la relativa importancia que dona la proporció de lo principal ab lo accidental y transitori.

Avuy dia ja han passat aquells exaltats apassionaments que un nom despertava, fins encendre entre'ls fills d'una mateixa mare la guerra més crúdel. Si hi ha Reys com los d'Alemania y Inglaterra que encara desperten l'estimació casi idolátrica dels seus súbllits, no és més que per la felicitat que pera la nació representa'l seu nom unit a todas las grandesas de la Patria. Los noms de Quefes d'Estat que per sa mala estrella van aparellats ab las desgracias més fondas del país, satisfets poden quedar de conseguir lo respecte dels bons ciutadans, mentres cambiant de sistema y personal no deixin traslluir al menys en l'horitzó novas y alegres senyals de regeneració absoluta.

Per todas aquestas rahons nosaltres respectem las simpatias dels regionalistas individualment per una o altra forma de govern; però no'ns definim en tan delicada qüestió y estrenyem ab la mateixa forta abraçada als monàrquichs, als carlins y als republicans, sempre que de bona fè treballin per la reivindicació integral de Catalunya.

II

També en quant a la qüestió religiosa t'el regionalisme català son criteri independent y propi, per més que la mala fè dels seus enemics y l'ignorancia d'alguns dels seus devots, posin sempre sobre'l tapet aquest problema com d'impossible solució.

Comensó confessant ab tota ingenuitat, que ignoro si'l catalanisme en alguna circumstancia ha proclamat *urbi et orbe* lo seu modo de pensar en qüestió religiosa. Y encara confesso més; confesso que, honrantme jo ab lo titol de catòlich, may me he preocupat, ni poch ni gaire, d'aquest particular. Lo que sí sé y ho deu saber tothom, és que'l regionalisme treballa y ha treballat sempre pera restaurar aquellas Constitucions en qual frontispici hi campejava lo nom de Déu. També coneix que'l catalanisme, al proclamar ben fort l'amor al seu terror, no pot enrunar las ermitas que donan nom a sas montanyas; ni destruir las hermosas creus de terme, monuments seculars de la fè; ni malmetre las basílicas y cenobis que la revolució respecta; ni oblidar las tradicions, los cantars del poble, los goigs dels seus Sants, las rondallas y quentos dels avis, todas ellas saturadas d'un sentiment de misticisme que tot ho embalsama y idealisa. Y encara sé més. Jo m'enlairo fins los primers Jochs Florals de Catalunya y joyós los segueixo fins a Sant Martí del Canigó, y en tota aquesta esplèndida manifestació de patria, may hi trobo descuidada la fè, y si'ls nostres trovadors fan vibrar las cordas més dolsas de sa lira pera cantar l'amor, també dedican sas més sublimes inspiracions a la Reina de Montserrat y al Déu de todas las centurias. Y quan obro'l llibre d'Or de nostras glorias, sempre hi contemplo entrellassadas las gestas més heróicas de la conquesta y'l triomf, ab las manifestacions més tendras de la religiosa pietat dels nostres Reys. Y si de lo passat anys en rera vinch a lo de nostres dias, veig

ab admiració, que'ls que més han sentit la patria y millor l'han cantada, los que ab més profunda filosofia han tractat la qüestió catalana, los que més activitat han desplegat pera ressucitar la nostra hermosa parla, los que ab més forsa fan sentir al poble'ls grans ideals de reivindicació y de llibertat ab sas hermosas prédicas, són humils capellans, emponents prelats, M. Cinto, lo doctor Torras y Baiges, lo doctor Alcover y M. Collé, que sense cap escrúpul, no solzament can caminat ab nosaltres, sino que ab sa inspiració y sa ciencia'ns han marcat la via.

Després de tot això, resto tranquil y no'm preocupa ni poch ni molt aquesta qüestió que'ls mateixos que tant la temen han fet gran.

Però ara vé la segona part d'aquest conflicte. Hem d'ésser nosaltres més papistas que'l Papa obligant a que tots los que per l'Autonomia de Catalunya treballan, practiquin una determinada religió? Si poden los catòlichs francesos, sense violentar lo més mínim sa conciencia y obeint altíssims consells, permanecer fidels a un règim que esborra de sas lleys lo nom de Déu y persegueix ab encono l'Esglesia, ¿no podran los catòlichs espanyols seguir ab entusiasme la causa autonomista qual historia los hi és tan coneguda? Si pot constituirse un exercit gran y poderós ab lo sol ideal de patria, professant molts de sos soldats ideas religiosas encontradas, com suceix ab las legions romanas ahir, y avuy en l'exercit alemany, ¿no voldrán respectar los nostres catòlichs lo modo de pensar dels que, sense molestarlos en sas creencias, treballan pel bé comú de Catalunya? Si'l mateix Jesuchrist durant sa vida no fugia del tracte dels publicans y faritzeus y fins a la dona adúltera y a la pecadora de Magdala defensava y perdonava, ¿devem nosaltres excluir del nostre tracte'ls qui tal volta de bona fè y en condicions de convertirse professionistas contrarias a las nostras? No: jo, ab tota la llibertat que la meva independencia'm dona, os diré que no solzament crech que no s'han de refusar las personas, sigui la que vulgui sa manera de pensar en qüestió religiosa, sino que, al contrari, hi ha que atreurelas, que may per l'aïslament s'han lograt conversions en cap ordre d'ideas. Per això, si un dia hem alabat a n'en Pi y Margall, no ho hem fet fixantnos en sa representació atea, sino com a gran defensor de l'Autonomia, y si a un altre hem honrat, tan bé com hem pogut, al nostre gran poeta, no ha sigut com a místich y teòlech, sino en lo mateix concepte que al primer alabarem.

Fem patria y no'ns preocupem de aquest problema que a tants espanta. Los que dintre'l regionalisme professen la religió catòlica, practiquemla de veritat, y ab això farem molt més camí que fugint dels nostres companys perquè n'hi hagi que no pensin com nosaltres; y si algún dubte'ns queda, si encara la voluntat no és prou forta pera serenar l'enteniement en lluita ab los fantasmas enganyosos d'una conciencia timorata, obrim lo llibre magnífich de la nostra Historia, llegim los noms dels nostres homes, mesurém sas obras y la tranquilat més íntima inondará fins lo fons la nostra ànima.

CARLES DE FORTUNY.

L'element intelectual

Lo *trouist* de las ideas avensadas a Catalunya, no compta ab la massa intelectual, això és, ab la més important y més treballadora de todas las masses y fins ara tractada injustament, despreciada pels de dalt y'ls de baix.

No ha sigut possible cassarlos ab actas de diputat, ni de concejal. Naturalment, com que están convensuts de que'ls partits polítichs actuals no

tenen finalitat humana y progressiva, de que solzament se manifestan per sos odis, venjansas y fanatismes, y que, per lo tant, no uneixen als homes, al contrari, 'ls separen extraordinariament, no remedian mals antics, sino que'ls aumentan y fins ne fan de nous, per això son cervell acostumat al treball, subjecte al ratiocini, desitjos de contribuir al progrés y millorament de l'Humanitat, s'aparta ab fàstich y tristesa de tanta mala fè y de tanta ignorancia. Per això aqueix element amantíssim del treball, del que tot ho espera, ab lo que s'identifica, que'l té, no com un càstich de l'Humanitat, sino com una font verdadera y casi única de la vida, com un benefici extraordinari pera l'home, troba incoerent, no pot comprendre com la disminució sistemática d'horas de treball ab un número d'horas tipo, pot ésser un medi racional de propaganda per un partit que s'anomena avensat. Això és irracional, y no és pràctich, donchs, és ridícul y inadmissible. D'aquí que l'element intelectual català de cap manera pugui unir-se a un moviment nomenat avensat que manifesta repugnancia al treball.

Dit *trouist* califica als intellectuals catalans, que per sòrt de tots són en sa immensa majoria catalanistas, de retrògados, ignorants y egoistas. Aqueixos insults són una prova de fè dubtosa, sino de mala fè. Qui estima'l treball, qui desitja ésser treballant, qui al treball sacrifica gustosamente tota sa vida, sense més objecte final que l'ésser útil a l'Humanitat, no pot de cap manera ésser calificat de retrògado, ignorant y egoista.

Despreciéu, germans, aqueixos insults, perdonèu als que os... califiquen: ¡Avant! Vosaltres no portèu odis que satisfereu, venjansas a cobrar. Vosaltres sou cervells en activitat, no sentiu fanatismes. Feuse càrrech y may oblidèu que sou la columna principal del nostre poble, que teniu d'ésser miralls, que vostra vida ha de servir d'exemple. Amor, treball, avens, dignificació, tot això ha d'ésser vostra guia. Prediquéu ciencia als ignorants, feu aqueixa gran obra de caritat. Robustiu als débils ab la ferma practica de vostras conviccions.

L'arbre intelectual nostre, puja esplèndid. Cada any fá nova brostada, cada any l'Universitat de Barcelona escampa arré de nostra terra estimada, nous apòstols plens de fè, plens de convenciment, fermes y entusiastas predicadors, ab una encisadora nota d'amor a tothom, de germanor, que extén lo sant renaixement ab la paraula y ab las obras. L'arbre ja fá molta sombra, sota ja hi caben molts germans. ¡Amunt tots! Que vingui aviat lo dia en que las sagradas branques acoblin y cobreixin a tots los fills de la dolsa Catalunya!

W.

REGIONALISME (?) CARLI

Hi ha cosas de que val més no parlarne, perquè se'n té de parlar ab gent que no vol veure, oir ni tocar, sino lo que'ls hi convé y que té una especialissima manya pera escabullirse de respondre quan és preguntada y de presentar probas quan més ne caldrían y se n'hi demanan en demostració de sas afirmacions.

Una d'ellas és lo regionalisme del partit carlista. Es d'ahir, com qui diu, un article publicat poch després de las darreras eleccions de diputats a Corts, en que desde aquestas mateixas columnas convidavam al cirllins a comprobar ab fets lo regionalisme extrafi que diu que gastavan ja molts anys abans de que pensés en neixer lo nostre moviment nacionalista. No fá tant temps, encara, que ab motiu de l'anada d'en Mella a Montblanch lo demostravam nosaltres, aquí mateix, aqueix regionalis-

me tan especial que'ls hi permet als carlins, despreciar lo que més ha de estimar tot bon patrió, la llengua de sa terra, y organisar sas forsas ab la planta d'una divisió execrable pera tot bon regionalista, la de provinCIAS...

Ni un ni altre han sigut repostos, com no ho foren, que sapiguem, uns de magnífichs, publicats al *Geronès* y que posavan admirablement en clar molts dels fets en que'ls carlins diu que fonamentan la *superieure qualité* del llur regionalisme.

Però a aqueixa gent no hi ha qui'ls fassi estar de dir lo que'ls sembla ni qui'ls hi tregui de la boca lo *lliberal*, lo *ateu*, lo *irreligiós* del nostre programa.

Com ho fá en lo número del llur setmanari d'aquesta ciutat del 26 del passat mes un honorable regionalista carlí de Valls, ab motiu d'alguns actes de l'Associació Catalanista de aquella ciutat, que censura ab afirmacions y apreciacions de que no'ns hem d'ocupar, que prou sabrán ferho, si'ls hi escau ferne cas, los companys d'aquella entitat. L'home, que se veu que és un regionalista endarrerit d'ortografia, per lo malament que escriu en català, assegura «que'ls carlins són més aimants del regionalisme que tots aquests *amateurs* que'ns han sortit darrerament» y... *prueba al canto*: «Nosaltres may se havèm mogut del mateix lloch; ells, ¡quántas casacas han mudat!»

No diguin que això no són arguments espatarrants y una gran honra per un partit, no moures may del mateix lloch en quant a solucionar qüestions essencialment políticas y per tant essencialment cambiadoras de forma. Volèu dir que'l problema regional dels nostres dias no té res que veure ab lo que hi havia quan aparegué'l primer programa carlí, ni en quant a sa extensió ni en quant a sa profundetat ni en quant a la facilitat o dificultat de sa solució? Es clar; això se li acut a qualsevol, no que sigui un conxeador a fons de la Espanya d'aquells temps y de la de ara, sino solzament que sapigui que'l regionalisme no vé a defensar un programa que s'ha d'implantar com per art d'encantament, de cop y volta, sino a obtenir paulatinament todas las facultats inherents a la nacionalitat y a afermar cada una tot capacitant al nostre poble pera fruirla y excitarla ab profit y conquerirse la següent.... se li acut a tothom menys a aqueixos afortunats poseidors d'un programa que com los remeys del Dr. Munyon, ho cura tot a la primera dössis....

Però a aqueixa bona gent se'ls hi hauria d'aconsellar que ans de proclamar llur regionalisme's possessin d'acort ab llurs capítossos, que si'ls havian de desmentir no fos tan aviat, que no ressaltés tant lo *bunyo*.... Perquè parlavan de regionalisme quan se presentá la qüestió de la Metropolitana y en Tamarit, diputat catòlich, regionalista y per Tarragona, no vá obrir boca; acabavan de demostrar llur regionalisme en lo meeting de Montblanch parlant en castellá catalans a catalans y en Mella's posá a cantar, ab sa admirable eloqüencia, las glorias de la nostra llengua y l'amor que li deuen tots los bons fills de Catalunya y com cal revelar-se contra las opresions d'ella que s'intentin; y surt ara aquest carlí valench ab lo que hem copiat y als pochos dias en Junoy ab son repugnant sectarisme; usant mots denigrants y vilipendiosos pera lo que és un dels amors més sagrats de tot cristiá català, la Mare de Déu de Montserrat, ataca y combat una subvenció al Monastir y la minoria carlina.... en su lugar *descanso* y ha gué d'eixir a combatre aquellas verinosas paraulas, lo Sr. Albó, un dels diputats que'l regionalisme *ateu*, *irreligiós* y *lliberal* ha enviat a las Corts.

Ah, diguèmo tot; la *minoría tradicionalista* vá dir, ab la majoria,

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

DE LA ANTIGUA FÁBRICA de SEDERIAS Y TALLER de BRODATS DE FILLS de Miquel Gusi BARCELONA

J. CABALLÉ y GOYENECHÉ
TARRAGONA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

Artística pera Salón en Bronzo Bronzo-Or Plata Santamaría de la casa A. y A. Santamaría BARCELONA

ORNAMENTOS D'IGLESIA

que muy bien al final d'un dels eloqüents y contundents paragrafs d'en Albó.

Oh, l' regionalisme de la gent que no's mou d'un lloch!

Oh, la irreligiositat y l'ateisme dels qui mudem tantas casacas!

Expansió comercial

Ibero-Americana

II

Los delegats mercantils de las societats econòmicas de Barcelona senyors Zulueta, Rahola y Fàbregas, han sigut festejats d'un modo notable a la República Argentina.

Basta llegir la premsa sud-americana pera compendrer fins a quin punt s'ha portat a cap la cortesia. La Revista *Mercurio* de la que n'és director lo Sr. Rahola, iniciadora de la expedició, ha donat a conèixer ab una sèrie de suplementes la manera com han invertit lo temps los delegats catalans, y ho hem de manifestar ab satisfacció per lo que respecta a la part patriòtica, mes ab greu dolor per lo que fa referència als resultats positius, puig molt nos temem que del tal viatge no'n resulti res pràctic.

Arribaren los delegats catalans y totas las societats espanyolas, los representants oficials de nostre país, tot quant sobresurt en la colonia espanyola y tot l'element oficial argentí, desde'l President de la República avall, se posaren a disposició de la dita embaixada comercial y treballaren pera ferlosi agradosa l'estada a las voras del Plata.

De cortesias, distincions y afalachs no'n vulguin més. Visitas y més visitas a tot lo que té de notable Buenos Aires, banquets y més banquets, brindis entusiastas, a la americana, com deya ab son admirable bon sentit nostre incomparable Ixart, molts desitjos d'estrenyer relacions comercials, molta teoria, mes fins ara hi veyem pochos números, poca prosa y'ls negocis fugen dels idealismes y de tot lo que hem relatat.

Es natural que suposa una bona disposició d'ànim per part de tots aquesta corrent de simpatias, però apart de que aquesta és més aparent que real, l'indiscutible autoritat que en materias econòmicas tenen los senyors Rahola y Zulueta, los hi haurá fet veure desde'l primer moment las grans dificultats ab que tindrem que lluitar pera assolir lo fi que's persegueix.

L'intercanvi entre duas nacions deu fundarse en rahons de mútua conveniencia. Més ben dit, s'han de negociar los tractats de comers ab la base de que una de las parts pugui oferir ventatjas en articles que l'altra produeixi y reciprocament. D'altre modo no és possible negociar, puig no podem tindre la pretensió de que a l'Argentina nos concedeixin la clausula de nació més favorecedora pera los nostres productes, si nosaltres no fem lo mateix ab los seus.

La favorable acullida dispensada als delegats catalans significa donchs, a part las simpatias a que personalment se fan mereixedors, com l'esperansa de que al comers argentí li seran obertes las portas aduaneras espanyolas sobre alguns articles que avuy té aquell país interés gran en colocar.

Los articles a que ns referim són carns, blats, llanas, cuiros y seus. D'aquests tres últims no cal parlarne, puig no hi hauria gran dificultat per part d'Espanya en afavorirlos, mes no ocorreix lo mateix ab las carns y blats.

De las carns argentinas hi ha desde'l primer moment que deixar correr com impossible—y això ns consta creu lo Sr. Zulueta—l'importació de bestiar en peu. Lo negoci ha fracassat totas quantas vegadas s'ha portat a cap y fracassaría totas las que en lo successiu s'intentés, diguin lo que vulguin los a qui convingui fer creure altra cosa, y en tot cas lo negoci s'ha d'intentar ab carns congeladas.

Dos inconvenients no obstant se presentan, y són la dificultat d'acostumar a nostre poble a l'ús de la carn gelada, com no se l'ha pogut acostumar may al *tasajo*, puig consumint poca carn la vol fresca y bona, y ademés la forta oposició que a la importació de carn farien regions com Asturias, Galicia, Extremadura y fins Andalusia, una de quinas mellors fonts de riquesa és la pecuaria y quin casi únic mercat és lo nacional, puig sols de Galicia surt alguna partida de bestiar bovi pera Inglaterra y Gibraltar.

També presentaríam dificultats grans l'afavorir l'importació de blats. Fixinse ab que'l fet d'estar dedicada casi tota la part central d'Espanya á cereals, ha sigut lo cap y causa de que's mantinguessin sobre'ls blats uns drets crescutíssims que ns fan menjar lo pa més car que cap altre país d'Europa, y encara no és això lo pitjor, sino que si'ls blats argentins no s'han apoderat de la regió del Mediterrani que és l'importadora principalment d'aquest article, és perquè'ls argentins no tenen la forsa dels de Russia, lo que fa als últims preferibles pera barrejarlos ab los del país. Lo blat americà és ben gran y dona farina abundant y blanca, més de poca forsa, y si alguna importació se'n fa avuy en dia és pera pans especials que requereixin molta blancura, mes que no son nutritius.

Tenim, donchs, que las negociacions ab Espanya deurien basarlas los Argentins sobre las carns y'ls blats. Deixem de banda que'ls contractes que tinguin ab altres nacions segurament no permetrien al govern Argentí oferir pera'ls articles espanyols més que la clausula de *nación la más favorecida* y que altre tant nos pasaria a nosaltres, y suposem que's va a un tractat especial, de aquells de familia, *entre la madre patria y su hija emancipada pero cariñosa*. Què en resultaria? Què tot y volentho'l govern espanyol no podria desatendre los planys dels ganaders nacionals, ni dels agricultors y que jamay poden esperar tindre en nostre país un arancel favorecut ni'ls blats ni las carns.

Per aquí comensaran las dificultats. A cambi de l'importació en bonas condicions de seus, llanas, cuiros, carns y blats los Argentins ab seguretad farien algunas concesions als articles espanyols. Quins són aquestos? Los haurém de dividir ab dos grupos—articles manufacturats y articles alimenticis. Mes aquest treball se va fent molt extens y serà mellor tractar lo de l'importació espanyola a l'Argentina en article apart.

Entre tant, sols creyem que'l viatge dels delegats catalans, podrà servir pera iniciar las negociacions; mes farán bé'ls industrials y agricultors espanyols en no entusiasmarse massa, que de dificultats no'n faltaran pera portar a bon terme l'obra ab tant afany patrocinada per la Revista *Mercurio* y'l *Crédito Ibero Americano*.

Feu lo que jo dich...

Los caps de brot del partit avanzat están demostrant que «una cosa és predicar y otra dar trigo», com diuen més enllá de l'Ebre. Ells han sostingut sempre que pera regenerar a Espanya és precis que hi haja menys xarrameca y més obras, y efectivament, que han estat fent tots aquests dias al Congrès demostrant tot lo contrari de lo que han vingut predicant, donchs en lloch de presentar solucions y esmenas als presupostos, solucions y esmenas que tinguessin per objecte descarregar al pobre contribuyent de part de la càrrega que avuy ja no pot ab ella, s'accontentan, y aixís creuen enganjar als ignocents que esperan que la república los hi vindrà ab los turróns de Nadal, ab fer obstruccionisme que cap por fa al govern ni cap entrebanch posa a la discussió o aprovació dels presupostos, puig ben bé's veu que aquests van aprobantse en la forma que vol lo govern y tot lo més que conseguirán és que si havian d'estar deu dias en discutirlos n'hi estigan quinze, y ab això, malalt lo que'l país hi surt guanyant. Lo que no haurá lograt Villaverde ho conseguirá Maura, y en paus.

Si'ls que portan la direcció de aquest partit obressin ab sinceritat, més ben dit, si ajustessin los fets ab lo que han vingut predicant, y desitjessin de bona fe l'implantació de la forma de govern per la que fan veure treballan, altra seria la tasca que hauria d'haver emprés la minoria republicana pera ferse ben volguer de la massa popular que, conscient o inconscientment, feu que anés al Congrès un número gens despreciable de diputats.

Ab la forma que procedeixen ara no fan més que posarse al nivell dels partits turnants y fer lo joch d'aquests. Y sino fixinshi bé: los governants, y encara no tots, desitjan y fan veure que és precis que Espanya tinga una bona marina y molts de soldats, donchs los republicans no solzament hi assenteixen sino que lluitan pera conseguirho; los governants proposan que's concedeixi una subvenció al municipi de Madrid, y'ls republicans que haurian de demostrar al govern que això és irrisori'l proposarho, tenen la poca solta de dir que fan l'obstruccionisme ab l'objecte de obligar al govern a que anteposis los projectes de lley als presupostos, y entre aquells projectes hi fan figurar en primer terme'l de la subvenció a Madrid. De segur que quan tanta pressa tenen pera discutirho no serà pas pera ferhi l'oposició.

Altra de las cosas que cal tindre en compte al jutjar aquella gent, és que tenen molt a la boca'ls noms de llibertat y democracia y sols fan y practican actes despòtics y autoritaris; no d'altra manera pot nomenarse lo que en Lerroux feu a Barcelona quan las darreras eleccions municipals. Si d'aquest modo han de fer surar las ideas republicanas, nos sembla que vá pera llarch que aixís succeeixi, y ab molta rahó podrem aplicalshi allò de: *feu lo que jo dich y no lo que jo faig*.

La Lley de l'embut

D'un periòdich gallego copiem la següent notícia:

«Los consumos en Vigo.—La noticia que hemos anticipado relativa al cupo de consumos en aquella poblacion se ha confirmado.»

La instancia en que eso se pidió al ministro ha sido resuelta favorablemente, puesto que se le concede el encabezamiento de consumos por 200.000 pesetas anuales, si bien sólo para los años de 1904 y 1905, y no por el plazo máximo autorizado, como se pedía, a fin de que en lo sucesivo, coincida la terminación de los encabezamientos con la del arriendo que actualmente tiene en curso el Municipio.»

Encara que en lo solt transcrit no hi ha la paraula *rebaixa*, del context del mateix se dedueix clarament que la instancia demanava rebaixa en lo cupo de consums y que'l ministre la ha resolt favorablement concedint l'encabessament per 200.000 pessetas.

Vigo és una població de 23.250 habitants casi exactament com Tarragona, ahont hi ha molt de tráfeh mercantil y ab un port ahont hi fan parada los grans trasatlántics de totas las líneas d'América. Vigo és una ciutat que creix com l'escuma; Tarragona més aviat pert que guanya.

Per altra part, si no'ns equivoquem, en la darrera instancia que'l nostre Ajuntament en nom de totas las societats, corporacions y foras vivas de Tarragona, dirigí al govern, se demanava exactament lo mateix que s'ha concedit a Vigo; això és, que'l cupo al tresor de 280.000 pessetas anyals que actualment paguem se reduís a 200.000 pessetas.

Y ara se'ns acut preguntar: perquè a Tarragona li han sigut refusadas las rebaixas en la tributació industrial y de consums ab l'escusa de no establir privilegis y aquest privilegi's concedeix a otras poblacions?

La contestació no pot ésser més convincent: que en lo ministeri Villaverde hi havia quatre o cinch gallegos. Si aquesta rahó no'ls convens, ho sentirem perquè no'n trobem d'altra.

Per algo va dir en Sagasta que'ls catalans eram los *herèus* d'Espanya.

Lo Sr. Bisbe de Mallorca

y la llengua catalana

Lo senyor Bisbe de Mallorca doctor don Pere Joan Campins y Barceló, cumplint y interpretant fidelment lo que'l Iglesia té manat, s'ha servit disposar que d'avuy en endavant se tradueixin y's publiquin en català, en lo *Bulletí* d'aquella diòcesis, totas las encíclicas de'l Papa y que totas las sevas «Pastorals» y circulars dirigidas als seus diocesans se publiquin en català y en castellà.

Gran satisfacció és la nostra, y també ho serà pera tots los demés amadors de la nostra llengua benaurada, a l'enterarnos com lo senyor Bisbe de Mallorca compleix lo que té disposat l'Iglesia, perquè això de retpor vá a la major gloria de la llengua catalana y dels idiomas regionals, una de las bases fonamentals del nostre programa.

En cumpliment de la disposició del sabi y virtuós prelat mallorquí, lo darrer número del *Bulletí Oficial del Bisbat de Mallorca*, corresponent al dia 22 de Novembre s'hi publica l'«Epístola Encíclica» del nostre Sant Pare Pius X en llatí, sa llengua original, y las traduccions castellana y catalana, obra aquesta última, segurament, del nostre gran amic y entusiasmista patrici mossèn Antoni Alcover, vicari general d'aquella diòcesis, eminent escriptor català, coneixedor profund de nostra llengua y entusiasmista y incansable propagandista de la formació del Diccionari Català.

Cal consignar també ab gran satisfacció que en lo Tribunal de la Curia eclesiástica de Mallorca, totas las declaraciones, informes y actualacions, fins las de caràcter contencios, se parlan y s'escriuen en català, a l'objecte d'honorar com és degut a la nostra llengua, y al mateix temps ne tinguin un coneixement perfecte y acabat tots los que hi intervenen.

Nostra més coral y entusiasmista felicitació al venerable doctor Campins, bisbe de la Seu mallorquina, a qui Déu conservi molts anys pera la major gloria de nostra estimada llengua y'l bé espiritual dels seus diocesans.

L'Obra del

Diccionari Català

Hem rebut lo *Bulletí del Diccionari* corresponent al Novembre ahont, després d'un article dirigit als suscriptors, hi ha un hermós treball del conegut gramàtic en Pompeu Fabra, sobre la *representació gráfica de la L palatal*, treball rahonat y verament científic que no deixarà de fer alguns prosélits. Després segueix un apartat ahont Mossèn Alcover dona las *mercès* a la premsa que s'ha fet eco del *Bulletí* anterior, de quin estudi són molts los periòdichs que n'han publicats fragments y grans comentaris, escampant a tots vents l'importancia y magnitud de l'obra del Diccionari, per assolir la qual, se van enllentint las obras antecessors.

Ademés publica duas cartas dels eximis filòlechs don Rufi Joseph Cuervo, de l'América del Sur, y de monsieur J. Sarréhandy, de Fransa. Abdós senyors a més de ratificarse entusiasmats admiradors de l'obra del Diccionari, aplaudixen extraordinariament a Mossèn Alcover pel volum

darrerament publicat sobre *Questions de llengua y Literatura catalana*.

Continua la secció biogràfica-neorològica sobre'ls *Colaboradors* que han mort; la secció dels que *tenen poca sòn*; la dels *Corresponsals nou*; la de las *Obras catalanas escultadas per ferne còdulas*, y acaba'l *Bulletí* lo un avis a colaboradors y correspondents anunciantlosi ensemps que se pensa, per allá a l'Octubre vinent, poder donar a llum las *lisons de Gramática de la llengua Catalana ab todas sas diferencias dialectals*, las quals, diu Mossèn Alcover, que serán los *preliminars* del gran edifici de Diccionari, per lo que encorajem de valent ab las frases *¡fora són!* ¡desperta ferrol!

Comentarios

La crisis

En Villaverde frisava pera pujar a la presidencia del Consell y tant en Silvela com en Maura li aplanaren lo cami pera que practicament se convocés que Déu no l'ha cridat pera ocupar tal lloch.

Y ha succeit lo que tenia de succeir: que tota l'energia d'en Villaverde no era més que mal geni, sense condicions de talent ni de paraula pera navegar en las borrascosas aigües de nostre desacreditat sistema parlamentari.

Villaverde ha fracassat per culpa seva y del despreocupat García Alix que's pensava era cosa facil resuscitar procediments antics y de *manga ancha*.

No hi ha, per lo tant, que culpar als republicans. Aquests prou mansos que's presentavan; però se'ls punxa d'una manera tant tota y inhàbil, que naturalment se vegeren obligats a apretar fort pera que las masses que ja comensavan a marmolar, no se'n cansessin.

Ara, los republicans, que a l'obstrucció hi anavan ben bé per forsa, se donaran aires de triomfadors ventantse d'haver enderrocat lo ministeri, quant en veritat los verdaders enderrocadors han sigut los de la majoria mateixa, que suportava a Villaverde per devers de disciplina; però que fora d'això no s'estava de significarli la seva animositat.

La crisis actual no pot haver sorpres a ningú; fa temps que estava descomptada. Lo bill que's tractava de presentar a las Cortes no ha sigut més que'l pretext pera donar cert caràcter de parlamentaria a la crisis, puig sapigué es que casi sempre'ls verdaders motius s'amagan al públich, servint de tapadora una fórmula més o menys verosímil.

De com se resoldrà la crisis no'n sabem res a l'hora en que escribim aquestes ratllas. Los telegramas suposan que seguirá en Villaverde, cambiant tres o quatre ministres. Es possible que sigui aixís, perquè a Espanya may van las cosas per alló ahont deurian anar; però cal remarcar que no eran aquestas las corrents que dominavan en certs llochs, puig personas ben enteradas asseguravan que la persona triada pera substituir a en Villaverde era l'Azcarra, pera anar tirant quatre o cinch mesos més y després deixar lo lloch a en Maura, que governaria tot lo temps que pogués o li permetessin los liberals demócratas, que ab la gana que corre no's resignaran a estar més de dos o tres anys allunyats del pressupost.

En fi, ja s'arreglarán d'una manera o altra; a qui no arreglarán serà al país, que sempre paga'ls plats que trencan los polítichs.

Resolució de la crisis

Allò del ministeri Azcarra, que's tenia projectat para allargar la vida a las actuals Cortes, no ha surat per las dificultats de l'actual situació política.

Maura ha sigut encarregat de constituir ministeri, y ab ell sembla que desapareixerá l'obstrucció que'ls republicans feyan als pressupostos.

Per Nadal tindrem donchs legalizada la situació economica, se tancaràn las Cortes, y a *vivir*.

Durará molt en Maura? Clar que no's pot sapiguer; però de tronchs o no's bronchs sempre tirarà un any, pera deixar després lo lloch als de la democracia ministerial.

Veurém que farà en Maura. Per de prompte pot donarse ja per segura l'aprobació de la projectada reforma en l'Administració local.

Notas

Moret.—Vostè Sr. Canalejas que deixá'l ministeri Sagasta, del que formava part, per massa retrògrad, ara abandona com lastre molestos los radicalismes d'allavors per acceptar

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surtit de tolas las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí. Lo dipòsit está instalat en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

los mateixos principis governamentals d'aquell gabinet.
Canalejas.—Es cert; però vostè Sr. Moret que allavors no volia sentir parlar de democràcia radical, ara la pren per bandera, y abandona las ideas conservadoras.
Nosaltres.—Teniu rahó tots dos y per lo tant demostreu d'una manera evident, que's burlèu del país predicant lo que no creyèu y mudant de camisa sempre que las vostras particulars conveniencies aixís ho exigeixen.

Lo primer que ha fet lo nou partit democràtic de **double**, ha sigut repartir los cacicats de provincias.
 Tarragona ha sigut adjudicada als Srs. Puigcerver, Dávila y Montero Villegas.
 Los caciquets d'aquí ja saben donchs a qui poden dirigir-se, pera que'ls hi siguin ratificats los poders caciquerils, y convé que no s'adorinin perquè segons havem sentit dir fins un dels grups conservadors se sent demòcrata y vol oferir los seus serveis al nou partit, si aquest li assegura l'ingany de la provincia.
 S'ins prometen que no ho farán correr los hi dirèm que'l quefe será en Vicens López Puigcerver, apoyat ab los elements de Canellas y que'ls de Mariano seguirán a Moret. Aquestos són los vents que corren avuy per avuy, però com tots los vents, poden cambiar y resultar que de lo dicho no hay nada.

NOVAS

Si Madrid demana per vinticinch anys una subvenció de dos milions en concepte d'indemnisació de capitalitat, després que d'Espanya viu y rumbaja, no sabem lo que'ns haurian de donar a Tarragona pera compensarnos dels grandíssims perjudicis que'ns dona la capitalitat de la provincia.

Ja hi ha molts que creuen que si Tarragona viu és degut a l'element oficial, y tal vegada avuy per avuy tenen rahó. Mes, cal que reflexionin que, precisament a radicarhi aquí tots los elements oficials, és degut en gran part l'allunyament de l'industria y del comerç, y que a las mil y una travesas a que'ns subjecta'l règim centralista, que a Tarragona patim ab tota intensitat, hi ha que atribuir lo que aquesta població sigui una de las més caras d'Espanya fentshi la vida impossible sobre tot pera la classe obrera.

Aquí tot resulta en perjudici del poble. Comensant per lo cens de població, ab la classificació de població de dret y de fet se'ns aplica un cens que no és real y d'aquesta base neixen tots los absurdos contributius que patim.

L'amillament está carregadíssim, pressupost carcelari, contingent provincial, cédulas, timbre, consums, impost de caruatges, contribució industrial, etc., etc., tot está al màxim y se'ns exigeix ab una severitat sens exemple, mentres los demés pobles de la provincia, alguns dels que comptan ab més elements de vida y están mellor situats pagan quan volen y lo que volen, en condicions de ferros una terrible concurrencia.

Y no cal que perdèm lo temps reclamant, puig és inútil. La rebaxa justissima de la contribució industrial ha sigut denegada ab rahons de peu de banca; lo mateix succeix ab lo cupo de consums, mentres a altres poblacions se'ls hi concedeix; la reclamació sobre contingent provincial també ha sigut refusada.

En cambi, desgraciad de l'industrial que té a sa botiga un article que no l'autorisa la tarifa perquè contribueixi. No li faltaran disgustos, expedients, multas y tolas las penalitats hagudas y per haver, gracias als imponderables beneficis que'ns porta un element burocràtic numerós y que exerceix aquí presió directa.

D'aquests beneficis ne fruirem ara una vegada més ab la qüestió dels consums. Aquí tindrem un Sr. Herrera, arrendatari que cobrarà lo que li sembli, las tarifas mes altas si vol; en cambi a Tortosa, Reus, Valls se-

guirán pagant a l'Estat lo que vulguin y quant vulguin, los consums no pesarán sobre'ls introductors forasters del modo aclaparador que aquí, aixó farà que'ls mercats se vegin cada dia més concorreguts, los nostres menos, y que'l dogal que fa anys nos apreta vagi escanyantnos fins que'ns deixi ofegats.

Y entre tant podem contemplar com nostra Rambla a l'hora de passeig fa goig y la satisfacció que per tot arreu los hi sobrix als qui, auells de pas, lo pervindre de Tarragona los té sens cuidado, puig si no és aquí será a altra provincia que anirán a deixar sentir sa benèfica acció. Y si alguna vegada anem a Madrid, al contemplar aquella població embellida ab los recursos facilitats per l'Estat, podrém ab tristesa establir comparacions y deduirne la trista consecucia de que si a uns pobles se'ls hi paga fins lo luxo, a altres se'ls nega lo dret a la vida.

Ahir se reuniren los exportadors de vins pera tractar dels grús perjudicis que ocasionan al comerç los drets mòdichs de consums que pagan los vins y aiguadents que s'introdueixen a Tarragona destinats a l'exportació.

Sapigut és que'ls drets mòdichs se establiren quan lo negoci del vi donava pera tot; però d'alguns anys ensa atravesa dit negoci una crisis may vista, que obliga al comerç a cercar quantas economias y facilitats sigan possibles. Ademés, las majors ventatjas que gaudeixen pllassas vehinas, tant en lo ram de consums com en contribució, lloguers, jornals, etc., etc., fá que'l comerç tarragoní hagi de suportar un excés de gastos, que naturalment encareix lo gènero y li dificulta la competencia en los mercats estrangers.

Atenent tolas aquestas fundadissimas rahons, s'acordá enviar una comunicació a l'Ajuntament fentli veure l'imperiosa necessitat de reduir los drets mòdichs fins al límit que tenen establert altras pllassas properas, y nomenar una comissió composta del president de la Cambra Sr. Virgili y dels senyors Oliva, Vilá y Saugar, pera que gestionin las justas pretensions del comerç.

Hora és ja que'ls que representan interessos, se preocupin d'ells, única manera d'evitar que per punible deixadesa cada dia's vagi a menys.

En la darrera sessió de l'Ajuntament lo regidor Sr. Sans torná a ocuparse de la claveguera de la carrertera de Castelló, instant pera que se resolgui immediatament aquest assumpto.

Es d'agrair l'interès del Sr. Sans y esperèm que prompte s'acordará la construcció de la claveguera.

Ab motiu del cambi de Ministeri, és segur que'l governador d'aquesta provincia cessará en lo seu càrrech. Las personas imparcials ho veurán ab gust.

Lo dimars pròxim se celebrá a Arenys de Mar un gran meeting catalanista, prenenthi part distingits oradors autonomistas.

Es ab gust que notèm que d'un quant temps a aquesta part, la nostra Cambra de Comers demostra una activitat que no estavem acostumats a veure, per lo que felicitem a son President lo mateix que als senyors Vocals de la Junta.

Però aixó com no'ls hi regatejem los aplaudiments quan s'ho mereixen, hem de fer present que no ha fet gaire favor a la Cambra lo que haja sigut una entitat de Barcelona la que conseguí fer desaparèixer las dificultats que'l govern de Noruega oposava a l'admissió dels nostres vins.

Era de creure que dita Cambra prendria'ls treballs prop del govern pera contrarrestar la puja dels alcohols, però veym que no ho han fet aixís. Ells se sabrán perquè.

Ab molt gust y a petició d'alguns estimats companys reproduim en lloch preferent del present número

los dos articles que ab lo títol de «Lo gran problema» lo distingit escriptor y ferm catalanista En Carles de Fortuny, publicá fa poch dias en nostre estimat confrare **La Veu de Catalunya**.

Recomanèm sa lectura als nostres abonats.

Obras d'art, figuras, columnas, miralls, reproduccions y demés objectes pera regalo. Extraordinaria rebaxa en sos preus. Sols per aquest mes.—J. Caballé y Goyeneche.

Ha mort a Besalú'l senyor pare de nostre distingit amic D. Francesch Cambó, regidor barceloní, a qui trasmetèm l'expressió de nostre condol.

Passat demá celebrarán una excursió a Camarruga, alguns elements federals d'aquí y del Vendrell.

Llegim:
 «Por agentes de la autoridad, se ha procedido estos días a varias inspecciones en repetidos puntos, en persecución de juegos prohibidos.»
 Aixó ha sigut a Reus, no siguin mal pensats.

Apostèm qualsevol cosa, que'ls tals agents no han trobat a ningú que jugués, ni sisquiera a la bescambrilla.

Ahir ab l'expres de Barcelona arribá a aquesta ciutat lo Sr. Arquebisbe de la Arxidiócesis acompanyat dels canonges Srs. Claverol y Sardá.

Nostre prelat ve molt satisfet de son viatge a Roma.

S'ha comensat a montar en la Rambla de S. Joan lo cinematograf del Sr. Polak, ventatjosament conegut de nostre poble.

Passat demá, diada de la Puríssima, contraurá matrimoni a l'Iglesia de la Stma. Trinitat d'aquesta població, nostre íntim amic y company lo conegut escriptor en Bernabé Martí y Bofarull, ab la bella y simpática senyoreta Dolors González y Vilá. Los ditxosos nuvis empendrán tot seguit viatge cap a Barcelona y Saragossa.

La Redacció de Lo CAMP s'associa de tot cor al goig de tan felis parella y de sas distingidas familias, desitjant que aquesta unió sia inestroncable font de ditxa.

Segons telefonema rebut per nostre apreciable confrare **La Cruz**, lo ministeri Maura ha quedat constituït en la següent forma:

- Presidencia, Maura.
- Estat, Rodríguez Sanpedro.
- Gracia y Justicia, Sánchez Toca.
- Guerra, Linares.
- Gobernación, Sánchez Guerra.
- Marina, Ferrandis.
- Hisenda, Osma.
- Instrucció pública, Domínguez Pascual.
- Agricultura, Allende Salazar.

Ahir va descubrirse un robo efectuat en lo primer pis de la casa número 6 del carrer de Mendez Nuñez, ó sigui en la mateixa ahont hi ha establerta l'«Associació Catalanista de Tarragona y sa comarca» y la redacció de nostre setmanari.

Al pis esmentat hi habita la familia del que fou estimadíssim amic nostre D. Ramón Suriá (q. e. p. d.), familia qu'accidentalment se trova fora de Tarragona, havent deixat lo cuidado del pis a altre de sa intimitat, la del Sr. Vallvé, apotecari de l'Hospital Civil.

Lo Sr. Vallvé enviava dia per altre a l'habitació de la Sra. Vda. Suriá pera regar lo bon número de plantas que hi ha a la galeria y habitacions, quan ahir se trobaren ab que no podian obrirse las portas del pis per tenir las baldas posadas per la part de dins.

Avisat un cerraller, se procedí a la obertura de la porta, presentantse tot seguit als ulls dels que hi entraren lo mes llastimós quadro. Tots los mobles estavan completament en desordre, armaris, llits, tot havia sigut regirat ab cuidado; fins los qua-

drosp despenjats de las parets, com si s'hagués tingut la seguretat de que en lo local hi havia valors amagats y s'haguessin buscat ab tot afany.

Los lladres, pera penetrar en la habitació de la familia Suriá, entren primer al pis de la casa núm. 4, que está per llogar, y desde allí, obrint una ampla bretxa en la paret mitjanera, passaren al núm. 6, disposant per lo vist de molt de temps, puig ho fa suposar lo grós treball que tingueren que fer.

Fins ara s'ignora l'importancia del robo, importancia que no's coneixerá fins que puga ferse inventari dels objectes que faltan al pis, a quins efectes s'ha comunicat la desagradable noticia a la Sra. Viuda Suriá.

Ahir al mitx dia se constituí lo tribunal en la habitació robada haventse comensat a instruir diligencias. Aqueix robo y l'intentat fa poch temps per lo mateix procediment en una casa del carrer d'Apodaca, nos demostren que hi ha a Tarragona gent ensinistrada en aquestos treballs, y cal que la policia vigili de ferm, puig sembla talment impossible que aixó pugui passar en una població com la nostra.

Totas las maniobras de foradar la paret mitjanera y demés, las deurian fer ab molta destresa, per quant al entresol hi habita lo conserje de l'Associació Catalanista y ni ell ni sa familia han sentit lo mes petit soroll que'ls fes creure que al primer pis passés res anormal.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, comte de Rius, 20.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

SUBASTA

Lo dia set d'aquest mes tindrà lloch, d'onze a dotze del matí, en lo despatx del Notari **D. Simó Gramunt**, la subasta d'una pesa de terra regadiu, ab sinia y casa de camp, sita en lo terme d'aquesta ciutat, partida «Gavarró» y «Mas d'en Jové», de cabuda quatre jornals 84 cèntims.

Lo plech de condicions y títols de propietat se trobarán de manifest en lo despatx de l'esmentat Notari tots los dias feyners de nou a dotze.

Cervesa

de primera qualitat, se serveix a preus reduhuts en l'acreditat establiment

LA BATERÍA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de tolas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Doctor Girona Magriñá

Ex-Jefe de la Clínica Cardenal

CIRUJIA GENERAL (OPERACIONS)

CONSULTA

Rambla Catalunya, 31 || Unió, 16, (Clínica)
 de 2 a 4 || de 11 a 12

Gratis als pobres — BARCELONA

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESC BOVÉ

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

Obran per inhalació dels agents antisèptichs, anti-catarrals y anti-asmàtics que's desprenen mentres van desfente per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.
 Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barceloná

Pastillas Morelló

Sorteo de los premios, 17 de Diciembre GRAN LOTERÍA DE DINERO

600,000

Marcos ó aprox. Pesetas

1.000,000

como premio mayor pueden ganarse en caso más feliz en la nueva gran Lotería de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo.

Especialmente:

1 Premio á Marcos	300000
1 Premio á Marcos	200000
1 Premio á Marcos	100000
1 Premio á Marcos	80000
1 Premio á Marcos	60000
2 Premios á Marcos	50000
1 Premio á Marcos	45000
3 Premios á Marcos	40000
1 Premio á Marcos	35000
5 Premios á Marcos	30000
5 Premios á Marcos	20000
3 Premios á Marcos	15000
16 Premios á Marcos	10000
40 Premios á Marcos	5000
100 Premios á Marcos	3000
160 Premios á Marcos	2000
619 Premios á Marcos	1000
812 Premios á Marcos	400
32014 Premios á Marcos	169

20017 Premios á Marcos 300, 200, 144, 111, 100, 78, 45, 21

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida.

La Lotería de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la hacienda pública del Estado, contiene 111.000 billetes, de los cuales 53.795 deben obtener premios, inclusive 8 premios extraordinarios.—Además se reparten al final de la lotería 57.205 billetes gratuitos, valederos para la primera clase de la siguiente lotería.

Todo el capital asciende á
Marcos 10.856,562
ó sean más de **Pesetas 18,000,000**

La instalación favorable de esta lotería está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 53.795 premios incl. 8 premios extraordinarios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor en caso más fortuito de la primera clase que pueda importar Marcos 50.000, el de la segunda 55.000, asciende en la tercera á 60.000, en la cuarta á 70.000, en la quinta á 75.000, en la sexta á 80.000 y en la séptima clase pueda en caso más feliz eventualmente importar 600.000 especialmente 300.000, 200.000, 100.000 Marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente á interesarse en esta gran lotería de dinero. Las personas que nos envían sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, ó sellos de correo remitiéndonos los por valores declarados, ó en libranzas de Giros Mútuos sobre Madrid ó Barcelona, extendidas á nuestra orden ó en letras de cambio fácil á cobrar por certificado. Se pueden hacer entregas por nuestra cuenta tanta en el Crédito Lyonnais de Madrid como en todas las Agencias de este establecimiento en Provincias, en este último caso se debe indicar que la consiguiente entrega ha de traspasarse al Crédito Lyonnais en Madrid para su abono en nuestra cuenta. En todo caso se debe mandarnos con el pedido el recibo correspondiente á Hamburgo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:
1 Billete original, entero: Pesetas 10
1 Billete original, medio: Pesetas 5

El precio de los billetes de las clases siguientes como también la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como también el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envía á todo interesado la lista oficial de los números agraciados, provista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica según las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría á los interesados, los billetes podrán devolverse pero siempre antes del sorteo y el importe remitido nos será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente lo más pronto posible, pero siempre antes del

17 de Diciembre de 1903

(Fecha del sorteo)

VALENTIN Y C.^{IA}

Expendeduría General

Hamburgo (Alemania)

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixe

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	D. Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	D. Pere Company y Molins
Administrador general.....	D. Bonifaci López Muñoz
Idem id. suplent.....	D. Pere Rius y Fábregas
Vocals.....	D. Joan Rovira y Palau
	D. Vicens Piera y Brils
	D. Joseph M. ^a Lorjurt y Barbany
	D. Felip Durán y Piqué
	D. Vicens Aldrueu y Prats
	D. Edelmir Borrás y Lozano
	D. August Vidal y Parera
	D. Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delgat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructores d'aradas y bógits pera ondas llauradas y demés màquines agrícoles.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Única que conté 180 per 100 d'oli de fetje de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Col·legis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjant l'análisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtic de Farmacia de Madrid y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvolupament físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas débils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetis, tos, catarros, tisis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dólors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major 14

Farmacia Plana

al costat de la antiga **CASA FIGUERAS** REAL, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicaments pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals TARRAGONA

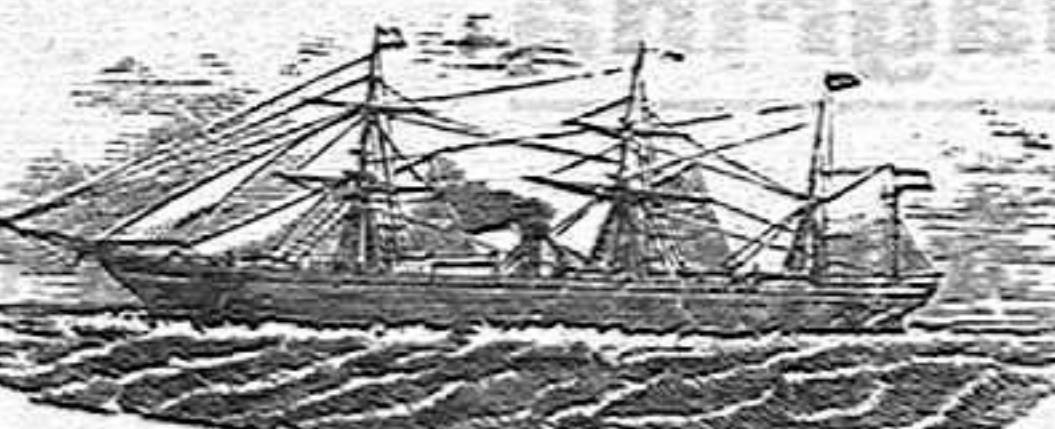
Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 de Desembre sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y carrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Desembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 30 de Cadiz lo vapor **Leon XIII**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Desembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra; admetent passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacific, pera quals ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guantá y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 5 de Desembre sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor **Antonio López**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'África, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 2 de Desembre sortirà de Barcelona, lo 15 de Málaga y'l 17 de Cadiz, lo vapor **P. de Sarrástegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de Desembre sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Linia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'África y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cadiz: dimarts, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigirse á son agent **D. Emili Borrás**

ACADEMIA CARBÓ

DIBUJ-PINTURA ART DECORATIV

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quarts de uou del mati.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas á las tres de la tarde.

DIBUJ.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou xal vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantissim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qui ai **Rafel ni Murillo** los podrian fer melló, apropòsit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

CENTRE D'INSTRUCCIÓ MUSICAL

DE TARRAGONA

EN LO

« SALÓ AYNÉ »

Ha quedat oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er d'Octubre quedá obert lo curs de 1903 a 1904.

*** HORAS DE CLASSE ***

Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.

Noys: de 6 a 8 de la nit.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fábrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent á Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixela, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduhits.

PERE MONTSERRAT, Unió. 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuen destinarse. Despullas, tercerilla etc., grans llegums etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Méndez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1.50 ptes.
Fora..... 1.75
Extranger..... 2.00
Número d'ayuy..... 0.10

Anuncis a preus reduhits

Ayguia naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab l'alt tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A engrós importants: descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus. A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demanda AYGUIA NAF SERRA